در نشست مجازی کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران بررسی شد

بازار پسته در سال تجاری پیش‌رو

سحر نخعی
دبیر کمیته بازرگانی

هر ساله مقارن با فصل برداشت پسته، موضوعات مرتبط با فروش آن نیز اوج می‌گیرند و توجه به مقدار محصول مصرف‌شده و چشم‌انداز صادرات در سال پیش‌رو اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. از این رو، انجمن پسته ایران جلسه کمیته بازرگانی با هدف تحلیل و بررسی بازار پسته را روز سه‌شنبه، ۹ شهریورماه ۱۴۰۰ برگزار کرد. در این جلسه مجازی، محمد صالحی رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران، سیدمحمودابطحی رئیس هیئت امنا، حامد رمضانی رئیس کمیته بازرگانی و محسن جلال‌پور رئیس اسبق اتاق بازرگانی ایران و عضو انجمن پسته ایران حضور داشتند. همچنین، اعضای صادرکننده گروه هیئت امنای انجمن و برخی از صادرکنندگان مطرح پسته از اقصی نقاط کشور، نقطه نظرات خود را درباره موضوعات مطرح شده اظهار داشتند. در این جلسه، وضعیت صادرات پسته در سال تجاری جاری و دلایل افزایش مصرف پسته در این سال، چشم‌انداز صادرات پسته در سال تجاری پیش‌رو، مشکلات و موانع موجود بر سر راه صادرات پسته و چشم‌انداز اقتصاد کشور بررسی شدند.

در ابتدای جلسه سیدمحمود ابطحی ضمن بررسی وضعیت عرضه پسته در سال جدید گفت:«در سال تجاری پیش‌رو مقدار پسته قابل عرضه در بازار جهانی توسط ایران و آمریکا نسبت به سال قبل در حدود ۶۰ تا ۷۰ هزار تن کمتر است. همچنین، تقاضا برای این مقدار پسته وجود دارد. بنابراین، پسته ایران به لحاظ عرضه و تقاضا در بازار جهانی در سال جدید مشکلی نخواهدداشت.»

این فعال کهنه‌کار صنعت پسته ایران ضمن تأکید بر صحت پیش‌بینی خود مبنی بر وضعیت خوب بازار پسته در سال جدید، تصریح کرد:«تنها مشکلی که ممکن است برای محصول جدید ایران پیش بیاید پیدا شدن دلواپسان است! مثل آنچه که سال ۹۷ برای پسته اتفاق افتاد که عدم عرضه کالا در زمان مشخص و مناسب منجر به از دست رفتن فرصت فروش به برخی بازارهای اصلی صادراتی شد.»

رئیس هیئت امنای انجمن پسته ایران در خصوص موضع‌گیری متنفذین پسته کشور و انجمن توضیح داد: «طبق تجربه، باید انجمن و افرادی که حرفشان نفوذ دارد مواظب باشند تا وسوسه دلواپسان باعث نشود پسته ایران بازار خودش را از دست بدهد. این بازار یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین نقاط اشتراک تولید و فروش است که اگر آن را از دست بدهیم، همه متضرر می‌شوند.»

محمد صالحی، صادرکننده باسابقه پسته اما مشکل اصلی بر سر راه صادرات پسته ایران در سال محصولی جدید را اختلاف شدید فعلی بین نرخ ارز در سامانه نیما و بازار آزاد ذکر کرد و در این‌باره تصریح کرد: «بزرگ‌ترین مسئله‌ای که امسال در صادرات پسته با آن مواجهیم تعهد ارزی است. اختلاف شدید بین نرخ ارز نیمایی و نرخ ارز آزاد می‌تواند صادرات پسته را تحت‌الشعاع قرار دهد. در حال حاضر تهاتر در حد بسیار

ناچیز امکان‌پذیر است، اما جوابگوی تجارت پسته نیست.»
صالحی یکی از علل محدودیت عرضه از طرف باغداران را پراکندگی پستهٔ امسال نسبت به سال گذشته دانست و عنوان کرد: «در سال‌های قبل تجمع پسته بیشتر در استان کرمان بود و کشاورز ۵۰ درصد از محصولش را اول سال عرضه می‌کرد و مانده را انبار و به مرور عرضه می‌کرد. اما امسال تولید پسته در ایران به شدت پراکنده است. این مسئله جمع‌آوری و فروش محصول را با چالش‌هایی روبه‌رو می‌کند. وقتی کشاورز حس کند پسته کمتری در دست دارد، عرضه محدود خواهدشد و این موضوع می‌تواند بازار پسته را دچار مشکل کند.»

این صادرکننده عضو انجمن پسته ایران، علت حجم قابل‌توجه پسته صادر شده در سال تجاری ۱۴۰۰-۱۳۹۹ را بالا بودن میزان محصول سال ۹۹ و قیمت‌های رقابتی پسته ایرانی دانست.

در ادامه، محمدرضا فرشچیان، عضو هیئت امنای انجمن پسته ایران در تأیید اظهارات محمد صالحی، اهمیت عرضه به‌موقع محصول به بازار توسط کشاورزان را ضروری دانست و در این‌باره گفت: «ما امروز در جایگاهی قرار داریم که باید از آن حداکثر استفاده را ببریم؛ پسته ما ۲ الی ۳ هفته زودتر از پسته آمریکایی به دست می‌آید و این یک مزیت نسبی نسبت به آنها است که بتوانیم جنس را سریع‌تر به دست مشتری برسانیم. جنس باید به موقع عرضه شود تا به موقع به بازار مقصد و به دست مصرف‌کننده برسد. طبق تجربه من، محصول پسته سال گذشته خوشبختانه به‌موقع عرضه و حمل شد و در زمان مناسب به دست خریدار رسید و به موقع مصرف شد و علت عزیزشدن کالای پسته همین بود که جنس در بازار مقصد مصرف شد.» وی اصرار کشاورز ایرانی به عدم عرضه، تحت‌تأثیر جو رسانه‌های مجازی را عامل مهمی در از دست رفتن فرصت فروش به بازارهای صادراتی دانست.

فرشچیان پیش‌بینی خود از میزان مانده محصول انبارها را حدود ۲۰ هزار تن گمانه‌زنی کرد و اظهارداشت: «ما در پایان سال محصولی ۱۴۰۰-۱۳۹۹، حدود ۲۷۰ هزار تن پسته ایرانی را کاملاً مدیریت‌شده و بدون هیچ‌گونه کمک دولتی، فروخته‌ایم.»

فرشچیان در پاسخ به این سول که چرا مصرف پسته و سایر مغزیجات در دنیا بالا رفته‌است، تشریح کرد: «عوامل مختلف در این زمینه تأثیرگذار بوده‌است؛ ۱- افزایش آگاهی مصرف‌کنندگان از مزایای پسته، ۲- خرید بیش از حد کالا و انبار کردن آن در خانه بعد از شیوع ویروس کرونا و ۳- شروع قرنطینه‌های اجباری، از عوامل افزایش مصرف پسته و سایر مغزیجات در بازارهای جهانی بوده‌است.»

در ادامه جلسه، عبدالکریم امین زاده، عضو هیئت مدیره انجمن پسته ایران وضعیت محصول خراسان را این‌گونه گزارش ارائه داد: «کیفیت محصول پسته امسال خوب است، اما درصد پوکی بیشتر از سال گذشته گزارش شده و همچنین اونس‌ها خیلی بالاتر از سال گذشته است. مشکلی که امسال تا الان با آن مواجه بوده‌ایم عدم رغبت به خرید از سمت صادرکنندگان است. سال‌های قبل همیشه در این زمان تقاضا بالا بود، اما درحال حاضر قیمت فروش پسته تَر بالا رفته و تقریباً ۲ برابر سال گذشته است. در حالی‌که قیمت پسته خشک ۲ برابر پارسال نیست. این موضوع مخصوصاً در ۳-۲ روز اخیر که نرخ دلار اُفت داشته خیلی بدتر شده‌است. انتظارات قیمتی کشاورزان احتمالاً سال سختی را برایمان رقم خواهدزد.»

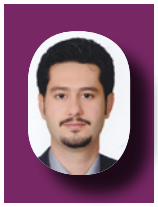

سپس، زهرا مرتضوی از باغداران و صادرکنندگان پسته ایران در رابطه با محصول جدید پسته ایران گفت: «من فکر می‌کنم پیش‌بینی انجمن از میزان تولید پسته در سال جدید درست باشد. مشکل اصلی محصول امسال ریز شدن پسته‌ها به‌خاطر بروز خشکسالی‌ها است. بنابراین، اونس پسته بالا رفته و باغات ما که اونس پسته‌شان قبلاً ۳۰-۲۸ بودند، اما درحال حاضر از ۳۲-۳۰ هم بالاتر رفته و به ۳۳ هم رسیده‌است. در مورد بازار پسته هم باید بگویم در سال تجاری جاری بازار راه خودش را رفت و قیمت خود را تعیین کرد و امیدوارم قیمت دلاری فعلی کف بازارها را حفظ کند.»

در ادامه این نشست مجازی، محمدرضا شمس الهدا، عضو انجمن پسته ایران چالش‌های بازار پسته چین، بزرگ‌ترین مقصد پسته ایران را این‌گونه تشریح کرد: «درحال حاضر، اُفت خرید و عدم تقاضای پسته را در بازار چین شاهد هستیم، چون از قبل بار دارند و نیازی به بار جدید ندارند. همچنین، در بزرگ‌ترین بازار صادراتی‌مان مشکلات زیادی از جمله طولانی‌تر شدن زمان ارسال حمل بار به شرق دور را که باعث وقفه در صادرات پسته ایرانی به این بازار بزرگ شده‌است را پیش‌رو داریم؛ این موضوع می‌تواند عرضه برای جشن سال نوی چینی را تحت‌الشعاع قرار دهد. سابقاً حمل و نقل ۲۵ تا ۳۵ روز زمان می‌برد، اما اخیراً این زمان به ۵۰ الی ۶۰ روز افزایش یافته‌است. من الان نمی‌خواهم راجع به بالا یا پایین رفتن قیمت صحبت کنم، اما فراموش نکنیم که اگر دیر شود، فرصت بارگیری برای جشن سال نوی چینی (اوایل بهمن‌ماه) که اوج مصرف پسته است را از دست خواهیم داد. مشکلات ما این است که پسته هنوز فرآوری نشده‌است، نرخ ارز نوسان دارد و اختلاف نرخ ارز نیمایی و

بـازار ارز آزاد به‌شـدت زیـاد اسـت. بایـد راجـع بـه ایـن مسـائل تدبیـری اندیشـیده شـود.»

همچنیـن، محسـن خنـدان فعـال بـازار پسـته چیـن ضمـن صحـه گذاشـتن بـر سـخنان شـمس الهـدا افـزود: «بـازار چیـن نسـبت بـه موضـوع آفلاتوکسـین در پسـته حسـاس شده‌اسـت و مسـئولین مربوطـه درحـال نمونه‌بـرداری و بازرسـی محمولـه هـای صادراتـی پسـته بـه کشورشـان هسـتند. ایـن احتمـال وجـوددارد کـه سـخت‌گیری‌ها در آینـده روی ایـن موضـوع بیشـتر شـود.»

در پایـان جلسـه، محسـن جلال‌پـور، عضـو پیوسـته انجمـن پسـته ایـران چشـم‌انداز اقتصـاد کشـور در چهـار سـال پیـش روی دولـت جدیـد را بررسـی کـرد و عنـوان کـرد: «آنچـه کـه در سـطح کلان دولـت سـیزدهم می‌تـوان دیـد خیلـی امیدوارکننـده نیسـت و نگرانـی جـدی در ایـن زمینـه وجـود دارد، چراکـه ظاهـراً نـگاه فعلـی، نـگاه گـذران وضـع موجـود بـا اتـکا بـه راه‌حل‌هـای کوتاه‌مـدت اسـت. در چهـار سـال پیـش‌رو نمی‌تـوان اصـلاح سـاختاری، نـگاه توسـعه‌گرایانه و متکـی بـه اقتصـاد آزاد از دولـت جدیـد انتظـار داشـت. یـک سـری سیاسـت‌گذاری‌ها بنابـر ظرفیـت و موقعیتـی کـه ایجـاد می‌شـود، ممکـن اسـت تغییـر کنـد و اثـرات مثبـت یـا منفـی بـه دنبـال داشـته باشـد. پیش‌بینـی مـن ایـن اسـت کـه در چنـد ماهـه اول بـا توجـه بـه مذاکـرات ایـران بـا بلـوک شـرق، مخصوصـاً کشـورهای چیـن و روسـیه ایـن تأثیـرات مثبـت خواهـد بـود و ممکـن اسـت گشـایش‌های ارزی در مقطـع کوتاهـی را محقـق کنـد، امـا بـه هـر حـال اینهـا نشـان از در پیـش داشـتن سـالی پرفـراز و نشـیب و شـرایطی بسـیار غیرقابـل پیش‌بینـی دارد.»

جلال‌پـور در رابطـه بـا وضعیـت مصـرف پسـته در سـال محصولـی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و وضعیـت امـروز بـازار در آسـتانه سـال جدیـد محصولـی گفـت: «در سـالی کـه گذشـت بـازار پسـته کشـش بالایـی داشـته و مصـرف پررونـق بوده‌اسـت. در حـال حاضـر اتفاقاتـی افتـاده کـه انتظـارات قیمتـی کشـاورزان را بـالا برده‌اسـت. البتـه برخـی از مـا در دامـن زدن بـه افزایـش انتظـارات نقـش داشـته‌ایم و شـرایط قیمت‌هـا را بـرای رقابـت و عرضـه بـه بازارهـا سـخت کرده‌ایـم.»

وی ادامـه داد: «سـال گذشـته در همیـن زمـان دلار حـدود ۲۷ هـزار تومـان بـود و امسـال نیـز در همیـن زمـان دلار همیـن قیمـت اسـت؛ هرچنـد در طـول سـال نـرخ دلار بـا نوسـانات زیـادی روبـه‌رو بـود. افزایـش نـرخ تـورم عمـلاً ایـن گرفتـاری را بـرای کشـاورز بوجـود آورده کـه کالایـی کـه پارسـال اقـدام بـه خریـد آن می‌کـرد را تقریبـاً بـا ۶۰ الـی ۷۰ یـا حتـی تـا ۱۰۰ درصـد افزایـش قیمـت روبـه‌رو کرده‌اسـت. امـا براسـاس قیمـت ارز، تغییـر یـا افزایـش چندانـی در قیمت‌هـای امسـال پسـته وجودنـدارد، بنابرایـن انتظـارات قیمتـی بالاتـر را برنمی‌تابـد.»

در پایـان، رئیـس اسـبق پارلمـان بخـش خصوصـی ریشـه سـوءتفاهم بیـن صادرکننـده و تولیدکننـده را این‌چنیـن تشـریح کـرد: «صادرکننـده قیمـت جهانـی پسـته را می‌بینـد، قیمـت ارز را در نظـر می‌گیـرد و تغییـر چندانـی نمی‌بینـد؛ از سـوی دیگـر، کشـاورز افزایـش تـورم داخلـی را تجربـه کـرده و نـرخ ثابـت ارز از سـال گذشـته تـا امـروز باعث‌شده‌اسـت تـا قیمـت محصولـش افزایـش نیابـد؛ ایـن موضوعـات یـک سـوءتفاهم جـدی بیـن صادرکننـده و تولیدکننـده ایجـاد کرده‌اسـت.»

عکس از صفحه اصلی وبسایت
INC international Nut & Dried Fruit